

Homenatge degut a Candel

Josep Maria Espinàs

Petit Observatori - El Periódico, 07/06/2007

Fa pocs dies vaig veure a la televisió l'escriptor Paco Candel. Se li dedicava un homenatge a la biblioteca que porta el seu nom, al districte de Sants-Montjuïc. Consistia en la inauguració d'una exposició que reunia materials diversos per comprendre la vida i l'obra de l'escriptor.

No sóc l'únic català que sent un afecte especial per Candel, i és just expressar-li aquest sentiment, ara que l'he vist a la televisió físicament debilitat. Encara que és més aviat baixet, el Paco ha estat durant molts anys una força de la naturalesa que s'amagava darrere la seva timidesa. Una força de la naturalesa humana i literària. Un home disposat a jugar a fons a favor dels barris marginals --del seu barri, com a experiència concreta-- i d'una gent a la qual no ha renunciat mai encara que es convertís en un escriptor famós.

Les vegades que ens hem trobat, al llarg dels anys, ha sortit a la conversa el seu primer llibre, *Hay una juventud que aguarda* (llavors, ell i jo érem joves; gairebé tenim la mateixa edat). I al cap del temps, recordava sempre que jo havia estat el primer que havia publicat -a *Destino*- un comentari sobre aquell llibre i havia cridat l'atenció sobre la singularitat de l'escriptor Candel, que trencava amb els cànons de la literatura selecta. Hi sortien personatges de l'emigració -més encara a *Donde la ciudad cambia su nombre*- que Candel presentava amb una barreja de pintoresquisme i d'emoció absolutament xocant en aquell moment. Els retrats eren tan plàstics i tan realistes que es va trobar amb alguna queixa.

No cal recordar que el seu llibre més conegut, el que va fer més impacte, és *Els altres catalans*. Candel és un home de Casas Altas que ha entès perfectament què és Catalunya i com els forasters s'hi havien d'incorporar. Ara l'he vist en una fotografia al costat de Jordi Pujol, companyia absolutament lògica, perquè Pujol, quan encara era un noi, en ple franquisme, i no era ni imaginable la restauració de la Generalitat, era una de les persones que més es preocupava per la immigració.

Els catalans -els antics i molts dels nous- li devem molt a Candel, a la seva lucidesa, al seu respecte per tothom, a la seva tenacitat integradora. Està molt bé que s'hagi muntat aquesta exposició per comprendre millor la seva vida i la seva obra. Vas publicar un llibre que es diu *Los que nunca opinan*. I ara nosaltres opinem: et mereixes aquest reconeixement, estimat Candel.